

Paula
Jiménez
Huertas

L'aixeta del temps

L'autora

Paula Jiménez Huertas és filòloga, especialitzada en lingüística i tecnologies de la llengua. La seva passió pel llenguatge la va portar a investigar els processos cognitius i els patrons de conducta. És escriptora. Ha conreat diversos gèneres literaris de ficció i d'assaig. Ha guanyat, entre d'altres, el premi Joaquim Ruyra de narrativa juvenil, 2002, amb el llibre *Gent de pedra*. Imparteix xerrades i fòrums per a joves i adolescents.

ABANS DE LLEGIR

- 1.- Quan hagi llegit la contraportada sabràs que les dues protagonistes de la història la Lina i la Catalina són la mateixa persona. Com et sentiries si de sobte tu et trobessis a la dutxa de casa teva un doble teu que et diu que ve del futur? Com reaccionaries? Quines preguntes li faries?
- 2.- Coneixes altres novel·les que tractin aquest tema? I pel·lícules? Escriu el que records de l'argument i després compartiu la informació amb els companys de l'aula.
- 3.- Busca informació a internet sobre llibres i films de ciència-ficció que tractin el tema del viatge en el temps i mira de trobar quin és el tema central de l'obra. Temes possibles: el viatge al passat, el viatge al futur, ucronia, viatjar al propi passat o al passat d'altra gent i altres èpoques, canviar el passat per aconseguir un futur diferent, les paradoxes temporals, etc.

MENTRE LLEGEIXES

Per tenir en compte durant tota la lectura

- Un dels aspectes que segurament et cridarà l'atenció en llegir la novel·la és que hi trobaràs moltes paraules que fan referència a (1) noves tecnologies i (2) a nous paradigmes. Et proposem que les vagis subratllant a mesura que les trobis i en facis una llista (o dues llistes) per tal de comparar quins d'aquests coneixements creus que són reals i quins són ciència-ficció. Tria'n tres i comenta'ls.
- En aquesta història, que transcorre principalment entre Terrassa i Barcelona hi trobaràs algunes reflexions sobre el futbol. Quin pes té aquest esport en el desenvolupament de la història? Pot el futbol afectar una amistat?
- Durant la lectura vés prenent nota de totes les paraules que et cridin l'atenció sobre llocs, conceptes científics, objectes, noms literaris... Per exemple: "camp magnètic" i "sistema límbic". Pots buscar-ne imatges al *google imatges* o buscar-ne informació a d'altres pàgines web.
- Busca informació sobre la llengua noruega. Fes-ne una fitxa sobre: llocs on es parla, nombre de parlants, característiques principals de la llengua i del seu abecedari. Lloc que ocupa entre les llengües del món.
- Per cert, saps quantes llengües es parlen al món? I quin lloc ocupa el català? Compara el nombre de parlants del noruec i del català. Compara també la situació legal d'una i altra llengua.

Primera part. Capítols 1 a 4

1.- Només començar apareix el nom d'Einstein. Sabeu qui és? Què s'explica sobre les teories d'Einstein en aquests primers capítols? Quin malnom li diuen a la Lina? Per què? (p.15). Cerqueu informació sobre Einstein i les seves teories i expliqueu per què creieu que l'ha fet servir l'autora.

2.- S'utilitzen pronoms febles en els dos primers capítols? Feu-ne una llista dels quinze primers. Fixa-t'hi bé. A veure si ets capaç de rellegir la pàgina 17 i trobar-hi els 20 pronoms febles que hi ha (recorda que poden estar apostrofats: t'entenc...agafa't... o estar agrupats en combinacions de dos: se'n va i anar davant o darrere el verb). Qualsevol de les dues propostes les podeu fer individualment, en parelles, fins i tot cronometrar qui de la classe els troba tots més de pressa. A mesura que els trobis, pensa a què es refereix cada pronom, quina part de l'oració substitueix. Per exemple, al darrer paràgraf: "Ja ho sé" Ho = això (sóc diferent). CD.

3.- Rellegeix la pàgina 16. ¿Quina imatge us transmet la Catalina sobre el que explica de la vida de la Lina, la seva mare, el seu germà, els amics? Què en penses? Parleu-ne amb els companys. A vosaltres us passa alguna cosa de les que comenta? Comenteu la frase "Ningú t'ha sabut preparar pel dolor que causa la vida". Organitzeu-ne un debat-col·loqui a classe sobre aquests temes.

4.- Fes una llista dels canvis i millores que fa la Catalina en els tres primers capítols.

.....

Capítol 3 i 4

5. Cerca informació sobre Noruega, fes-ne un mapa i situa-hi la ciutat que esmenta la Catalina d'on diu que és oriünda. Per cert, què vol dir "oriünda"? Explica també què és un fiord.
6. Què t'ha sorprès del què explica sobre la temperatura i la durada de la llum solar en aquell país? Per què funciona d'aquella manera? Què és una aurora boreal? (p.33)
7. Quines diferències hi ha en l'ensenyament entre les escoles de Noruega i les catalanes? I entre l'ensenyament actual i el del futur? T'agradaria estudiar així? Raona les respostes.
8. Per què creus que sorgeixen els estereotips? Creus que ens afecten molt, com a societat? Quins problemes comporten? Amb els companys, per parelles o en grups de tres o quatre, feu una llista dels estereotips i discriminacions que es mencionen en aquesta història i compareu-los amb els que creieu que circulen en el vostre entorn (bulling, discriminació sexual, sobre els immigrants, etc.). Podríeu trobar arguments per desmuntar-los?

.....

- 9.- Ara que has acabat la primera part, pots fer-ne un resum i escriure les frases fetes i vocabulari nou que hagi trobat. Com definiries el registre lingüístic que utilitzen la Catalina i la Lina quan parlen? Prova de fer una llista d'expressions o paraules que justifiquin la teva resposta.

Segona part. Capítols 5 a 9

1. Què passa amb l'avi de l'Eloi? Per què se'n parla a la història? Quin era el nom antic de Terrassa? Cerqueu informació sobre els ibers i sobre la llengua ibèrica. (p.54-57)
2. Quin problema té el Daniel? Quines propostes li fa la Catalina? Què en penses tu?
3. La Catalina diu que ha estat la primera en viatjar en el temps. Però quan camina pels carrers de Terrassa hi ha un detall que la desconcerta i que ens pot fer pensar que no ho té tot tan controlat. De què es tracta i quina explicació hi pots donar?
4. Creus que moltes vegades som nosaltres els que ens imposem uns límits? Què et sembla que vol dir aprendre a "pensar correctament"? Seria necessària una educació emocional?

5. Quan la Lina i l'Eloi es miren als ulls per primera vegada... passa alguna cosa. Creus que hi ha una "lleï no escrita" de les mirades? (p.95)
6. Per grups, trieu alguna escena d'un dels capítols de la segona part i representeu-la o bé feu-ne una lectura teatralitzada. També, si us hi atreviu, podeu convertir-la en una radionovel·la o filmar-la com un capítol de telenovel·la.
7. **PER SABER-NE MÉS.** Drogues
8. Investiga què vol dir i d'on ve l'expressió "posar la música a tot drap"?

9.- Ara que has acabat la segona part pots fer-ne un resum i anotar el vocabulari i frases fetes.

Tercera part L'assalt. Capítols 10 a 13

1. Quins són els dos fets que vol canviar la Catalina abans de tornar cap al futur? Segur que només n'hi ha dos o n'endevines algun altre?
2. Creus que les dades dels partits del Terrassa Futbol Club que es descriuen als capítols 11 i 12 són reals o de ficció?
3. Quin accident és el desencadenant de la discussió entre el Gerard i l'Eloi? Quins altres motius de fons creus que hi ha?
4. Explica amb les teves pròpies paraules què vol dir la frase: "No fracassen els que ho intenten, sinó els que abandonen sense intentar-ho"(p. 126-127) i per què la Catalina té aquest pensament però no ho pot dir en veu alta. Quina altra cosa deixa sense dir?
5. Què opines de la idea que planteja l'autora de què hi ha esdeveniments que els viatges en el temps no poden canviar?
6. Per què et sembla que la Catalina no ha explicat a la Lina tota la veritat? Què significa la frase del final del capítol 12: "la mort de la Catalina donava vida a la nova Lina"? Creus que ha mort de veritat?
7. Busca informació de la metàfora del gat de Schrödinger. (p. 136)
8. La Catalina, quan s'acomiada de la Lina, li dóna un regal i uns consells. Quins són?
- 9.- Posa a prova les teves dots descriptives: a partir del que s'explica en els capítols 2 i 13, prova de fer una descripció de la mare de la Lina: com és físicament, de caràcter, aficions i gustos personals i, sobretot, els canvis que has observat des del principi de la novel·la fins el final...

Feu una reflexió final en petits grups:

- 1.- Què us ha sorprès o impactat d'aquesta novel·la?
2. Què us sembla el final de la història? Si no us ha agradat el final, redacteu el vostre.
- 3.- Quins creieu que són els temes principals que surten a la novel·la?
- 4.- Per què no es podia saber fins al final què amaga la Catalina? Per què no li explica tota la veritat a la Lina?
- 5.- Feu la llista dels personatges que hi surten, principals i secundaris. Expliqueu breument qui són i com són, quins personatges us agraden o us hi identifiqueu més i per què.

6.- Quins valors us ha transmès aquesta història? Trobeu-ne almenys tres i comenteu-los. (estaria molt bé que hi incloguéssiu citacions del llibre, anotant-ne la pàgina).

7.- Feu una valoració global de l'obra i de tot el que hem anat treballant a la guia de lectura. Què us ha agradat més? Què no us ha agradat? Què hi heu trobat a faltar?

CREATIVITAT. Els capítols 4 i 5 són molt “visuals”, fàcils de transformar en una escena “de pel·lícula”. T'atreveixes a transformar-ne un en un còmic d'entre 8 i 12 vinyetes? Pots fer-ho a mà, individualment o amb parella, dibuixant, o utilitzant aquestes pàgines, molt fàcils i intuïtives: <http://www.bitstrips.com/create/comic/>
<http://www.pixton.com/es/>
<http://www.toondoo.com/>

Alguns consells: “Esporga” el capítol per trobar l'argument (utilitza les frases que has subratllat i el resum que has fet.) Recorda que el fil narratiu no l'han de dir els personatges, el dona a entendre la veu en off. Aquí pots trobar molts exemples i indicacions:

<http://www.slideshare.net/educart/el-text-en-el-cmic>

Si vols una guia completa del tot, pots visitar aquesta webquest creada per Maria Ivanova: <https://sites.google.com/site/femcomic/home> Aquí hi és tot!

També el podeu **enregistrar per grups en format de serial radiofònic o filmar-lo.**

.....

ACTIVITAT DE CREACIÓ FINAL

- **Prepareu una escena imaginada i creada per vosaltres:** imagineu el pas següent de la història. Cadascú és un personatge. Representeu l'escena (pot ser aquesta o la que decidiu entre tots).
- Personatges: Lina, Eloi, Gerard, altres companys de classe, el professor Einstein.
- Sinopsi: Classe de matemàtiques. Parlen del futur, dels seus projectes... De sobte sona el telèfon. És la Catalina, des de Trondheim, Noruega...

GRÀCIES PER HAVER COMPARTIT AQUEST VIATGE!

Voliana Edicions

Web Voliana Edicions: www.voliana.cat

Blog Voliana Edicions: volianaedicions.blogspot.com